

Commentariorum ac disputationum, in tertiam partem divi Thomae tomi quinque

Accvratam Qvæstionvm D. Thomæ, Ab LXXXIV. Vsqve ad finem: &
Disputationum de virtute Pœnitentiæ, De Clauibus, De Sacramentis
Pœnitentiæ, & Extremæ Vnctionis, De Purgatorio, Suffragiis & Indulgentiis,
expositionem complectens : Accesserunt Indices quinque: ... Postremus

Suárez, Francisco

[Köln], 1616

Sectio 2. Vtrum inferiores sacerdotes, vel saltem episcopi habeant iure
diuino potestatem concedendi indulgentias aliquibus personis, vel locis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93815](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93815)

SECTIO II.

Utrum inferiores sacerdotes, vel saltem Episcopi habeant iure diuino potestatem concedendi indulgentias aliquibus personis, vel locis.

Prima opinio.

IN superiori sectione dictum est de potestate vniuersali circa totam Ecclesiam: nunc dicendum est de potestate quasi partiali circa determinata loca, vel personas. Et prius quidem dicemus, stando in solo iure diuino, postea in humano. Potestatis in primis referri opinio quorundam qui dixerunt, sacerdotes omnes iure diuino habere potestatem concedendi indulgentiam etiam plenariam, quamquam nunc non possint, quia Papa sibi referuauit. Ita tenuit Marsilius in 4. quaest. 17. artic. 2. part. 2. illius, concl. 2. in fine, & Guillelmus de Rubion in 4. d. 19. quaest. 1. & alij, quos infra referam. Est tamen improbabilis sententia, quia vel non distinguit potestatem ordinis a potestate concedendi indulgentias, vel non distinguit iurisdictionem in foro sacramentali, & in foro indulgentiarum. Denique cum sacerdotes nunquam in Ecclesia tali potestate vti sint, & frustra illis data fuisset iure diuino, & gratis adferitur, ut clarior ex sequentibus constabit.

Marsil. Guille. de Rubion. Reuicatur.

Secunda opinio. Soto. Cordub. Petr. Soti. Medin. Nauar.

Omissis ergo inferioribus sacerdotibus, de Episcopis fuit secunda opinio dicens, vnumquemque Episcopum iure diuino habere potestatem ad concedendas indulgentias in sua diocesi, seu suis subditis. Ita tenent Soto & Cordub. supra, & Petr. Soto lect. 3. de Indulgentiis, & Medin. libr. de Indulgentiis, disput. 5. & 6. praesertim c. 27. & 30. & Nauar. in Commentario de Indulgentiis notab. 31. qui tamen non explicat hoc esse ius diuinum, sed esse ius ordinarium: vnde eodem modo loquitur de legato Pontificis, de quo nemo dicit habere hanc potestatem iure diuino. Et eodem modo loquuntur Palud. & alij, qui solent pro hac sententia citari. Fundamentum est: quia generaliter putant iurisdictionem Episcoporum datam esse iure diuino, & vnumquemque ex vi iuris diuini posse in suo Episcopatu, quidquid Papa potest in vniuersa Ecclesia, nisi impediatur. Alia autem congruentia afferuntur parui momenti, nimiram, Episcopatum esse in diuino iure, & ex eodem esse perfectam praelationem, quamuis non supremam, ideoque ex eodem iure pertinere ad Episcopum omnes actus huius dignitatis, ex quibus vnus est indulgentiarum concessio. Item, quia vnusquisque Episcopus est sponsus Ecclesiae suae: sponsus autem, ex vi sui status & muneris habet potestatem disponendi bona sponsae suae, ergo & vnusquisque Episcopus bona suae Ecclesiae.

3. Vera sententia. Vide Supplem. Gabr. d. 45. q. 1. art. 2. concl. 4. 6. et 8. Richard. Ancona. Durand. D. Tho. Palua. Clem. VI.

Nihilominus probabilis censeo, solum Summum Pontificem habere immediate a Christo Domino potestatem concedendi indulgentias, tam in vniuersa Ecclesia, quam in qualibet parte eius, imo & singulis personis eius. Hanc sententiam tenet aperte Richard. d. 20. art. 5. q. 3. & Augustinus de Ancona libro de potestate Ecclesiastica q. 29. art. 5. Dur. d. 20. q. 1. ad 2. & reuera D. Tho. ibi idem sentit, & Palud. dist. qu. 4. artic. 2. licet videatur ambiguo loqui, tamen si attente legatur in fine 3. conclusionis num. 42 eiusdem est opinionis. Quam insinuare videtur Clem. 6. in Extrauag. Vnigenitus de Penit. & remission. dum ait Christum reliquisse Ecclesiae suae thesaurum suorum meritorum, quem per B. Petrum caeli clauigerum, eiusque successores, suos in terris Vicarios, commisit fidelibus salubriter dispensandum, & propriis & rationabilibus causis, nunc pro totali, nunc pro partiali remissione poenae temporalis pro peccatis debita, tam generaliter, quam specialiter. Vbi licet non ponat expresse

A exclusiuam, scilicet, per solum Petrum, tamen, sine dubio in eo sensu loquitur, tum quia completam tradit doctrinam, tum quia omnem dispensationem thesauri, tam generalem, quam specialem, dicit esse commissam Petro. Quod testimonium optime confirmat omnia, quae in proximo puncto diximus. Illud autem fundamentum est in verbis Christi saepe citatis, Tibi dabo clauis, & Quodcumque solueris, & Paece uos meas. Praeterea in superioribus ostendimus, iurisdictionem Episcoporum, etiam, in foro sacramentali, non esse immediate a iure diuino, sed medio Pontifice: ergo a fortiori idem dicendum est de iurisdictione ad indulgentias concedendas: ergo ex vi iuris diuini tota haec iurdictio soli Petro & successoribus eius collata est. Patet haec vltima consequentia: quia, si aliquibus esset collata vltra Petrum maxime Episcopis. Prima vero probatur, non solum ex similitudine rationis, sed etiam a fortiori, quia iurdictio in foro sacramentali est magis necessaria, magisque intrinseca muneri pastoralis, quam potestas concedendi indulgentias. Item: quia absolutio sacramentalis intrinsece, ac per se pendet ex characteris ordinis, quem propterea aliqui putant includere potestatem iurisdictionis, ac proinde dicunt non solum Episcopos, sed etiam sacerdotes omnes habere talem iurisdictionem ex diuino iure, licet, habere subditos in quos exerceatur, sit de iure humano. At vero absolutio indulgentiarum non est actus characteris ordinis, aut consecrationis Episcopalis, ut supra ostensum est, ergo omnino pendet ex iurisdictione, quae per hominem confertur: nam per hunc, vnus recipit potestatem in alium, & alius alteri subiicitur in ordine ad hunc indulgentiarum actum, quod totum est a iure humano.

Praeterea sicut iurdictio Episcoporum in foro poenitentiae limitatur, vel augetur ad beneplacitum Pontificis, ita etiam facultas concedendi indulgentias: hoc autem est signum iurisdictionis manantis ab homine, & non a Christo immediate. Et sane in praesenti est signum fere euidentissimum: nam, si Episcopi haberent hanc potestatem iure diuino, ergo, secusa limitatione seu prohibitione Summi Pontificis, possent plenarias indulgentias concedere, & in quacunque quantitate, & tam pro viuis, quam pro defunctis: quia ius diuinum nihil limitat, & ideo vel totum concedit, vel nihil, si autem Episcopi, ex vi iuris diuini tam amplam haberent potestatem, profecto non possent Pontifices tam limitatam illis eam permittere, vel solum quadraginta dies indulgentiae, & rarissime annum vnum solis viuentibus concedere valeant, ut sequente sectione videbimus: potestas enim a Christo data, vel non potest ab homine auferri, etiam ex parte: vel certe non in maiori parte, sine grauissima causa satisque certa, & vniuersali, quae in praesenti non potest facile ostendi, cum tamen maxima pars huius potestatis ablata sit Episcopis: quod non ita est in casuum reueruentione vel alia simili moderatione iurisdictionis sacramentalis. Accedit denique, quia, sicut Papa limitauit hanc iurisdictionem ad quadraginta dies indulgentiae, ita potuisset, vel amplius limitare, vel omnino auferre: quod si fecisset, factum teneret, ut colligitur ex cap. Cum ex eo, de Penitent. & remiss. quia non est maior ratio de vna, quam de alia, cum illa parua indulgentia ad Episcopale munus minime necessaria sit, & possit facile excogitari causa, ob quam illa non permittatur.

Ex quo tandem infero, hanc potestatem non solum non conuenire Episcopis immediate ex iure diuino quoad actualem confessionem, ut ita dicam: verum etiam nec quoad obligationem, sed solum quoad originem, & congruentiam quandam. Explico vltima singula. Diximus in superioribus, Episcopale munus quoad potestatem iurisdictionis in communi, esse de iure diuino seu ex Christi institutione, qui voluit

de poenitentia

Hanc potestatem non conuenire Episcopis immediate ex iure diuino

Ecclesiam per Episcopos gubernari: ex quo non sequitur, ipsum per se dedisse institutionem Episcopis, sed imposuisse obligationem Petro & successoribus eius gubernandi Ecclesiam mediis Episcopis, quibus conuenientem iurisdictionem communicarent. Ex quo fit consequenter vt teneatur Pontifex cōcedere Episcopis omnem iurisdictionem tali pastoralis muneris moraliter necessaria, & quod perinde est, vt non possit licite vel referuare casus ad libitum, aut dispensationes omnes, sed cum prudēti moderatione & ex iustis causis. Atque hac ratione iurisdicō Episcoporum in foro sacramentali, licet non fit immediate à Christo dante illam, potest tamen dici esse immediate à Christo obligante Vicarium suum ad communicandum illam. In præsentia autem dicimus, iurisdictionem ad concedendas indulgentias neutro ex his modis conuenire Episcopis iure diuino: & hoc sensu asserimus non cōuenire illis quoad actuale collationem, vt probatum est; neque etiam quoad obligationem vt eis conferatur: quia hoc præceptum nullibi est specialiter impositum Pontifici: colligendum ergo esset veluti ex natura rei ex ipsa ratione intrinseca Episcopalis muneris: nam quia præcepit Christus hoc munus esse in Ecclesia, consequenter præcepit cum illo dari omnem iurisdictionem moraliter necessariam ad bonum regimen animarum: ex vi autem huius consecutionis nō colligitur iurisdicō ad cōcedendas indulgentias: nam hæc iurisdicō non est necessaria, neque admodum refert ad salutem animarum, nam si huiusmodi esset, maior profecto iurisdicō esset illis concedenda: pertinet ergo hæc concessio, partim & aliquā maiorem vtilitatem fidelium, & ad quandam maiorem decentiam & auctoritatem dignitatis Episcopalis, quæ non sufficit ad indicendam præcepti obligationem: non est ergo hæc iurisdicō à iure diuino etiam quo ad obligationem communicandi illam. Est tamen ex diuino iure quoad originem: quia manat ex potestate à Christo data, & quoad congruentiam, quia posito Episcopali munere, congruum est, vt habeat coniunctam aliquam iurisdictionem in hoc foro. Dices, ergo posset Papa suo arbitrio, & sine alia causa priuare Episcopos omnino hac potestate, non solum valide, sed etiam licite. Respondeo, fortasse si à principio ita fuisset institutum Episcopale munus, nulla fuisset culpa: nunc vero mutare institutionem sine causa, scandalum afferret, & nouitatem vel inutilē, vel etiam perniciosam, & ideo non fieret sine culpa: factum tamen teneret: quia nullo diuino inri per hoc derogaretur.

Sed quoad originem & congruentiam.

Diluitur fundamentum contrariae sententiae.

Prima congruentia soluitur.

Secunda enodatur.

A à Christi meritis seperari non possunt, à quibus habent suam vim & efficaciam, & ideo eundem thesaurum cum illis constituunt, eidemque dispensatori commissa sunt.

SECTIO III.

Vtrum Episcopi possint indulgentias concedere ordinario iure humano.

F Vit quorundam opinio, vt Palud. & alij referūt, neminem, præter Summum Pontificem concedere indulgentias, vel ad hoc recipere potestatem. Sed si qui sunt qui eas tribuere videantur, denūciare solum concessas à Pontifice, ipsos vero non esse auctores, neque causas efficientes earum. Qui potuerunt in hoc fundari, quod potestas concedendi indulgentias soli Petro, & successoribus eius data est. Sed hæc sententia falsa est, & contra vsum Ecclesiæ, vt constabit. Et fundamentum est nullius momenti, quia omnis potestas iurisdictionis Ecclesiæ soli Petro immediate data est, non tamen vt solus Pontifex ipsa immediate vtatur, sed vt eam aliis communicet: vnde nullus est actus iurisdictionis, seu clauium, cuius potestatem non possit Pontifex aliis delegare, præter infallibilem fidei definitionem, propter specialem Spiritus sancti assistentiam ad illam requisitam. In potestate autem concedendi indulgentias nihil singulare est propter quod communicari aliis non possit: ergo, quanuis Pontifici tantum immediate à Christo detur, per ipsum tamen poterit aliis inesse, qui vere efficiant, & concedant indulgentias.

Prima opinio.

Reiicitur.

Aliorum igitur opinio fuit, neminem præter Pontificem, posse concedere indulgentias potestate ordinaria, per potestatem autem delegatam à Pontifice aliquos hoc posse, quibus nimirum Pontifex voluit, aut in posterum voluerit hanc iurisdictionem delegare. Quorum fundamentum sumitur ex eodē principio, quod solus Pontifex habet hanc potestatem à Christo: & ideo illi soli conuenit ex vi sui muneris & officij, quanuis ipse possit aliis eam delegare. Ita sentit Durand, dist. quæstion. 5. & tribuitur etiam Richardo, sed non asserit. Veruntamen hæc sententia, licet in vfu terminorum potissimum errare videatur, simpliciter loquendo falsa est maleque infert ex predicto principio: nam alia etiam iurisdictiones, vel fori sacramentalis, vel fori contentiosæ, soli Pontifici immediate conferuntur à Christo, & inde non fit in omnibus aliis esse tantum delegatas. Supponenda est ergo distinctio hæc, de duplici modo habendi iurisdictionem, scilicet, ordinariam, vel delegatam, quam supra tetigimus, & infra in materia de Censuris iterum tractaturi sumus. Iurisdicō ordinaria dicitur illa, quæ alicui conuenit ex vi muneris & officij. Delegata vero quæ solum committitur ab eo, cui iure ordinario conuenit, vt ab altero vice sui exerceatur. Circa priorem autem hinc solum aduerto (propter fundamentum præsentis opinionis) aliquod munus posse esse à Christo immediate institutum, aliquid vero immediate ab Ecclesia, vt verbi gratia, munus Pontificis supremi est à Christo immediate institutum: munus autē Summi Pœnitentiarij, ab ipsis Pontificibus institutum est. Vtrumque autem officium potest habere iurisdictionem ex vi sua, & vtraque erit iurisdicō ordinaria: sed prior ex diuino iure, altera ex humano: vtrumque ergo inueniri potest in iurisdictione necessaria ad concedendas indulgentias: quia nihil speciale in ea reperitur, propter quod non possit vtroque modo communicari. Cum ergo ex dicto principio habeamus, hanc iurisdictionem ordinariam tantum esse in Pontifice Summo ex diuino iure, adhuc superest videndum, an iure humano alicui cōpetat, vt

Secunda opinio.

Durandi improbat.

Iurisdicō ordinariæ & delegatæ definitio.

Iurisdicō ordinariæ, potest esse ordinariæ.

ordi.